

Organizace vyučovací jednotky – podíl hodin (v %)

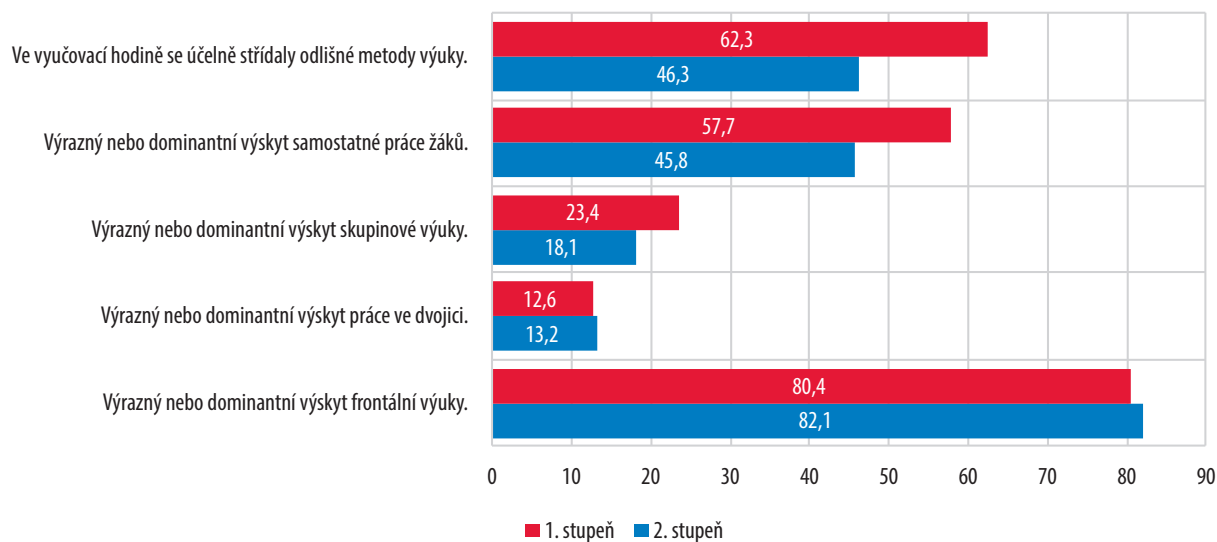
	Celkem ZV	1. stupeň	2. stupeň
Hodina měla spád, byla dobře organizačně promyšlena a realizována.	67,8	72,8	62,0
Hodina působila na žáky jednotvárně.	15,4	11,1	20,4

Výrazné rozdíly ve výuce mezi prvním a druhým stupněm jsou i v účelném využívání vyučovacích metod a organizačních forem. Na prvním stupni se výrazně častěji účelně střídaly metody výuky (o 16,1 p. b.). I přes předmětová specifika neexistuje didaktický důvod nižšího výskytu účelného střídání metod na druhém stupni (např. v matematice o 30,6 p. b.). Jednou z příčin nižší účelnosti střídání metod je již výše zmíněná neefektivnost využívaných didaktických metod, které jsou používány stereotypně bez ohledu na to, zda vedou efektivně k stanovenému cíli.

Z využívání organizačních forem je opět zřetelné, že výuka na druhém stupni je častěji vedena frontálně než na stupni prvním a ostatní organizační formy se v hodinách na druhém stupni vyskytují méně často než na stupni prvním. Navíc je i využití každé z organizačních forem na druhém stupni méně účelné. Za poslední tři roky je zaznamenán trvalý mírný nárůst využívání frontální výuky (vzhledem ke školnímu roku 2016/2017 o 3,3 p. b.), který je ale doprovázen trvale snižujícím se výskytem všech ostatních organizačních forem. Důsledkem uvedeného trendu je celkové snižování účelné pestrosti v metodách a formách ve výuce na druhém stupni. Což má z dlouhodobého hlediska vliv na snižování kvality poskytovaného vzdělávání na druhém stupni.

Graf 26

Využití metod a forem výuky – podíl hodin (v %)

Nedostatky v kvalitě didaktických metod na druhém stupni plynou i z výrazně nižšího účelného využívání názorných pomůcek (o 15,0 p. b.). Uvedené nedostatky v cílech i metodách se odráží také v aktivním zapojení žáků do výuky.

Na prvním stupni pracovala výrazně častěji většina žáků se zájmem (o 15,5 p. b.). Naopak na druhém stupni se výrazně častěji (téměř dvakrát) v hodině vyskytovali žáci, kteří byli po většinu hodiny pasivní. Podobně je výrazně častěji patrné na prvním stupni aktivní zapojení žáků do výuky. Ať už se jedná o vytváření podmínek, podnětů ze strany pedagogy a aktivizaci žáků (o 14,3 p. b.), nebo podíl hodin, v nichž byl aktivní především učitel a méně již žáci, který byl na druhém stupni více než dvojnásobný. Aktivita na straně učitele a pasivita